

## Recenzja

### osiągnięć naukowych i aktywności naukowej dr Ewy Kruk w przewodzie habilitacyjnym

#### I

Przedmiotem zainteresowań naukowych dr Ewy Kruk jest prawo karne procesowe, któremu poświęciła 2 monografie i 53 publikacje obejmujące artykuły, komentarze, glosy i recenzje. Przedmiotem oceny aktywności naukowej mogą być 32 publikacje, gdyż z wykazanych przez Habilitantkę w wykazie opublikowanych prac naukowych 21 zostało opracowanych przed uzyskaniem stopnia doktora, co wyraźnie zaznaczyła w załączniku nr 6 „Wykaz opublikowanych prac naukowych”.

Zgodnie bowiem z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2016 r., poz. 882 ze zm.) ocenie podlega aktywność naukowa po uzyskaniu stopnia doktora. Nie mogą zatem stanowić podstawy oceny wszystkie prace naukowe kandydata do momentu uzyskania stopnia doktora habilitowanego.

#### II

Jako osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój prawa karnego procesowego, wymagane - w myśl art. 16 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki - od osoby występującej w postępowaniu habilitacyjnym, dr Ewa Kruk wskazała monografię, *Skarga oskarżycielska jako przejaw realizacji prawa do oskarżenia uprawnionego oskarżyciela w polskim procesie karnym*, Lublin 2016.

Przed dokonaniem oceny tej monografii pod kątem uznania jej za osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład Habilitantki w rozwój prawa, a w szczególności prawa karnego procesowego, konieczne jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy jej przedmiot

nadawał się w ogóle do tego, by można było opracować go w sposób pozwalający na uzyskanie dzieła spełniającego kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. z 2011 r., Nr 196, poz. 1165).

Przedmiot recenzowanego opracowania został zakreślony szeroko, gdyż dotyczy wszystkich skarg oskarżyciela zarówno publicznego, jak i innych oskarżycieli (oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego i oskarżyciela prywatnego). O ile subsydiarny akt oskarżenia jest już dostatecznie rozpracowany w doktrynie (J. Zagrodnik, *Instytucja skargi subsydiarnej w procesie karnym*, Warszawa 2005, M. Dębska, *Subsydiarny akt oskarżenia - problemy praktyczne*, w: B. Namysłowska-Gabrysiak, K. Syroka-Marczewska, A. Walczak-Żochowska (red.), *Prawo wobec problemów społecznych. Księga jubileuszowa prof. E. Zielińskiej*, Warszawa 2016, s. 25 - 34, K. Dudka, *Skarga subsydiarna oskarżyciela posiłkowego w procesie karnym* w: (red.) S. Stachowiak, *Współczesny polski proces karny. Księga ofiarowana Prof. Tadeuszowi Nowakowi*, Poznań 2002, s. 45 – 54, A. Dziergawka, *Subsydiarny akt oskarżenia jako realizacja prawa do sądu*, w: I. Zgoliński (red.), *Oblicza temidy. Wybrane problemy prawa i procesu karnego*, Bydgoszcz b. d., s. 83- 110, R. Kmieciak, *Posiłkowe oskarżenie zastępcze w sprawie o przestępstwo publicznoskargowe. Uwagi na tle kodeksu postępowania karnego z 1997 roku*, w: T. Nowak, *Nowe prawo karne procesowe. Zagadnienia wybrane. Księga ku czci Prof. Wiesława Daszkiewicza*, Poznań 1999, s. 301 - 311, R. Kmieciak, *Posiłkowa skarga subsydiarna czy kontrola sądu nad zaniechaniem ścigania?*, w: A. Gerecka – Żołyńska, P. Górecki, H. Paluszkiwicz, P. Wiliński (red.), *Skargowy model procesu karnego. Księga ofiarowana Prof. S. Stachowiakowi*, Warszawa 2008, s. 175 – 180, J. Kosonoga, *Instytucja skargi subsydiarnej - zarys problematyki*, *Mon. Praw.* 2006, nr 9, s. 475 – 482, A. Porębska, P. R. Graczyk, *Subsydiarny akt oskarżenia - wybrane zagadnienia proceduralne*, w: B. T. Bieńkowska, Z. Jędrzejewski (red.), *Problemy współczesnego prawa karnego. Część pierwsza*, Warszawa 2016, s.125- 144), o tle prywatny akt oskarżenia jest omawiany przy okazji analizy postępowania w sprawach z oskarżenia prywatnego.

Niewiele uwagi poświęcono też podstawowej skardze oskarżyciela publicznego, jakim jest akt oskarżenia. Dotyczy jej monografia S. Waltosia, *Akt oskarżenia w procesie karnym*, Warszawa 1963, lecz została ona opracowana na podstawie regulacji kodeksu

postępowania karnego z 1928r. i aczkolwiek jest standardową pozycją, w dużej mierze straciła aktualność. Inne opracowania w tym zakresie mają charakter metodyczny (S. Woliński, *Akt oskarżenia*, Toruń 1946, H. Furmankiewicz, M. Majster, L. Penner, *Akty oskarżenia i rewizje. Zasady sporządzania i przykłady*, Warszawa 1957, H. Furmankiewicz, S. Markowski: *Akty oskarżenia i rewizje oskarżyciela publicznego, Zasady sporządzania i wzory*, Warszawa 1961) lub przyczynkarski (H. Wąsik, *Zasady sporządzania aktu oskarżenia*, Prok. i Pr. 1999, nr 11 - 12, s. 135 – 138, M. Jeznach, *Akt oskarżenia*, Prok. i Pr. 2006, nr 11, s. 95 - 114, W. Jasiński, *Skrócony akt oskarżenia*, Prok. i Pr. 2007, nr 6, s. 62 – 72; R. Kmiecik, *Akt oskarżenia jako pisemna forma skargi oskarżyciela publicznego*, Prok. i Pr. 2010, Nr 1-2, s. 114 – 125, R. Kaczor, *Akt oskarżenia jako pisemna forma skargi oskarżyciela publicznego. Uwagi polemiczne*, Prok. i Pr. 2011, Nr 4, s. 33 – 38, J. Gurgul, *Akt oskarżenia - uwagi polemiczne*, Prok. i Pr. 2011, Nr 12, s. 43 – 58, M. Jeż-Ludwichowska, *Publiczny akt oskarżenia w świetle nowelizacji procedury karnej z 27 września 2013 r.*, w: M. Rogacka-Rzewnicka, H. Gajewska-Kraczkowska, B. T. Bieńkowska (red.), *Wokół gwarancji współczesnego procesu karnego. Księga Jubileuszowa Prof. P. Kruszyńskiego*, Warszawa 2015, s. 184 - 196, M. Klejnowska, *Skarga karna w świetle nowelizacji kodeksu postępowania karnego*, Prok. i Pr. 2015, nr 1–2, s. 112 – 136, R. Zawłocki, *Akt oskarżenia jako przedmiot procesowego sporu przed kontradyktoryjną rozprawą*, w: P. Wiliński (red.), *Obrońca i pełnomocnik w procesie karnym po 1 lipca 2015r. Przewodnik po zmianach*, Warszawa 2015, s.192 - 202).

Problematyka wszystkich skarg nie doczekała się kompleksowego opracowania. Tymczasem jest to ważna problematyka, gdyż od prawidłowego sporządzenia i wniesienia skargi zależy bieg postępowania sądowego. Waga i znaczenie aktu oskarżenia w procesie karnym uzasadniały poddanie regulacji tego aktu procesowego gruntownej analizie dogmatycznej, a przy okazji innych skarg będących *de facto* jego surogatami. W związku z tym wybór tytułowego zagadnienia za przedmiot monografii, która ma być osiągnięciem naukowym stanowiące znaczny wkład rozwój prawa karnego procesowego jest w pełni uzasadniony. Jest to tym bardziej zasadne, że Autorka skargi oskarżyciela przedstawiła z punktu widzenia uprawnień oskarżycielskich.

Tytuł i temat opracowania zostały jasno określone. Nie ma więc wątpliwości co do jego przedmiotu, a jego treść jest zgodna z tytułem.

Nie jest to praca mająca *par excellence* charakter dogmatyczny, a odniesienia do praktyki ograniczają się do odwołań do orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych.

Ważne znaczenie dla opracowania tematu i uzyskania dzieła o znacznym ładunku myśli teoretycznej ma sformułowanie hipotezy badawczej, która wskazuje, w jakim kierunku zmierzają i wokół której koncentrują się prowadzone rozważania. Ta została sformułowana krótko i jasno w formie pytania, którym jest „ustalenie, czy w obecnym kształcie prawnym instytucje te w sposób prawidłowy służą realizacji jednej z podstawowych funkcji procesowych, a mianowicie funkcji oskarżycielskiej” (s. 13). Nawiązuje ona do obu członów tytułu, tj. skargi i uprawnienia do oskarżania.

Jej weryfikacja następuje w sferze normatywnej i dogmatycznej. Autorka posługuje się metodami badawczymi: dogmatyczną, analizą tekstów prawnych oraz historyczną. Użycie tych metod pozwoliło na przedstawienie tytułowego zagadnienia wielopłaszczyznowo tj. w sferze historycznej, komentatorskiej i teoretycznej. Wskazane, uznane metody badawcze, zapewniły wysoką jakość i wiarygodność uzyskanych wyników. Zakres rozważań wyczerpuje całość problematyki.

Dla ujęcia tematu i jasności wywodów istotne znaczenie miała struktura pracy. Monografia, oprócz wprowadzenia i uwag końcowych, składa się z 9 rozdziałów. Dotyczą one:

- skargi oskarżycielskiej w kontekście zasad procesowych, w tym realizacji niektórych naczelnych zasad procesowych przez akt oskarżenia (prawa oskarżonego do sądu, zasad skargowości, kontrydiktoryjności i legalizmu), oskarżania w kontekście funkcji ochrony interesu publicznego, skargi oskarżycielskiej jako przesłanki procesowej, granic aktu oskarżenia w aspekcie granic sądowego rozpoznania sprawy ( rozdział 1);

- rodzajów aktów oskarżenia, a więc rodzajów skarg oskarżycielskich i funkcji skargi oskarżycielskiej (rozdział 2);

- zwykłego aktu oskarżenia oraz jego elementów składowych, tj. formy aktu oskarżenia (jego pisemności), języka i struktury (wskazania danych osobowych oskarżonego, informacji o zastosowaniu środka zapobiegawczego oraz zabezpieczenia majątkowego, opisu czynu i jego kwalifikacji prawnej, wskazania popełnienia czynu w warunkach powrotu do przestępstwa lub w zorganizowanej grupie przestępczej, sądu właściwego do rozpoznania sprawy, uzasadnienia, podpisu oskarżyciela, wykazu dowodów objętych wnioskiem oskarżyciela o ich przeprowadzenie podczas rozprawy, listu

ujawnionych pokrzywdzonych, wniosku o zaniechanie wezwania niektórych świadków (rozdział 3);

- uproszczonego aktu oskarżenia oraz surogatów aktu oskarżenia, obejmującego akty oskarżenia uproszczone (akt oskarżenia w sprawach, w których prowadzono dochodzenie, akt oskarżenia w sprawach z oskarżenia prywatnego) surogaty aktu oskarżenia (wniosek o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego, wniosek o warunkowe umorzenie postępowania, wniosek o rozpoznanie sprawy w postępowaniu przyspieszonym oraz wniosek o umorzenie postępowania i zastosowanie środków zabezpieczających (rozdział 4);

- czynności procesowych mających za swój przedmiot akt oskarżenia i inne skargi oskarżycielskie, w szczególności sporządzenia i przesłania aktu oskarżenia do sądu, wstępnej kontroli oskarżenia (kontroli warunków formalnych aktu oskarżenia, badania przez prezesa sądu oskarżenia pod kątem okoliczności uzasadniających skierowanie sprawy na posiedzenie sądu przed rozprawą, przekazania sprawy prokuratorowi celem uzupełnienia śledztwa lub dochodzenia, czynności dowodowych zleconych oskarżycielowi publicznemu przez sąd), dalszych czynności sądowych mających za swój przedmiot akt oskarżenia i pozostałe skargi oskarżycielskie, prezentacji zarzutów oskarżenia na rozprawie głównej (rozdział 5);

- przedmiotowego rozszerzenia oskarżenia na rozprawie, zwłaszcza *ratio legis* tej instytucji, jej przesłanek, rozpoznania nowego oskarżenia przez sąd, nowego lub dodatkowego aktu oskarżenia (rozdział 6);

- prawa oskarżyciela publicznego do dysponowania skargą oskarżycielską, głównie cofnięcia aktu oskarżenia (rozdział 7);

- realizacji prawa do oskarżenia przez oskarżyciela posiłkowego, w tym ograniczenia przez sąd liczby oskarżycieli posiłkowych, podjęcia przez pokrzywdzonego inicjatywy oskarżycielskiej w sprawach ściganych z urzędu, przesłanki uzyskania statusu oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego, odstąpienia od oskarżenia przez oskarżyciela posiłkowego (rozdział 8);

- realizacji prawa do oskarżenia przez oskarżyciela prywatnego, przede wszystkim realizacji prawa pokrzywdzonego do oskarżania w sprawach o przestępstwa prywatnoskargowe (wniesienia prywatnego aktu oskarżenia, złożenia skargi na Policji, innych zagadnień związanych z realizacją prawa pokrzywdzonego do oskarżania), oskarżenia wzajemnego (realizacji prawa do oskarżenia wzajemnego, ograniczenia prawa

do oskarżenia wzajemnego, ingerencji prokuratora w sprawy ścigane z oskarżenia prywatnego), odstąpienia od oskarżenia przez oskarżyciela prywatnego (rozdział 9).

Takie skonstruowanie pracy zasługuje na aprobatę; podział na rozdziały jest logiczny i spójny.

Syntetyczna prezentacja treści monografii dowodzi, że Autorka zajęła się wieloma problemami i ich poruszenie było uzasadnione. *Prima vista* mogłoby się wydawać, że zbędne było omawianie formalnej i merytorycznej kontroli aktu oskarżenia w stadium postępowania jurysdykcyjnego. Poruszenie tej problematyki było celowe z tego powodu, że podkreśla wagę aktu oskarżenia, a ponadto wskazuje kwestie, które musi mieć na uwadze sporządzający go i konsekwencje, jaki pociąga naruszenie przepisów regulujących ten akt.

Wielość skarg oskarżycielskich oraz problemów, jakie rodzą się w tej kwestii zarówno w literaturze, jak i praktyce, wymagały:

- po pierwsze, przestudiowania wielu pozycji z literatury;
- po drugie, szczególnej dyscypliny w prezentowaniu poglądów i argumentów, by nie popaść w nadmierną kazuistykę, co czyniłoby pracę niekomunikatywną.

Autorce udało się pokonać wszystkie trudności piętrzące się przy omawianiu tak szerokiego materiału badawczego, co było możliwe tylko przy odpowiedniej selekcji różnych problemów oraz wypowiedzi w doktrynie i judykaturze. O tym, że nie było to zadanie łatwe świadczy przestudiowanie przez Autorkę ponad 370 pozycji z literatury, w tym nawet pośrednio związanej z tytułowym zagadnieniem. Niezrozumiałe jest jednak pominięcie niektórych opracowań wprost dotyczących przedmiotu monografii. Chodzi m.in. o monografię J. Zagrodnika, *Instytucja skargi subsydiarnej w procesie karnym*, Warszawa 2005. Ze względu na wcześniejsze wydanie monografii nie mogło być uwzględnione opracowanie dotyczące publicznego aktu oskarżenia zawarte w Systemie Procesu Karnego, *Postępowanie przygotowawcze*, R. A. Stefański (red), t. X, Warszawa 2016.

W pracy został poruszony każdy problem, który wywołał lub może budzić kontrowersje. W recenzji nie sposób referować zagadnień szczegółowych i ustosunkować się do każdego z nich, gdyż spowodowałoby to nadmierne jej rozbudowanie. Wystarczy wskazać, że monografia ta jawi się jako dzieło dojrzałe, zawierające wiele interesujących informacji opartych na bogatej bazie źródłowej, rzetelne wywody oraz obiektywne wnioski.

Na szczególną uwagę zasługują wnioski zgrupowane w uwagach końcowych, które zostały sformułowane jasno i są merytorycznie zasadne, wskazują mankamenty regulacji omawianych instytucji prawnych. Niedosyt budzi niepogrupowanie ich we wnioski *de lege lata* i *de lege ferenda*, lecz krytyczna ocena stanu prawnego jednoznacznie wskazuje w jakim kierunku powinny pójść zmiany.

Jest to opracowanie korespondujące z aktualnymi potrzebami, cechujące się solidnością, rzetelnością i wnikliwością badawczą.

Reasumując, w recenzowanej rozprawie dr Ewa Kruk sformułowała i przeanalizowała nowy problem naukowy i to niezwykle ważny dla rozwoju tej dyscypliny. Wniosła nią znaczny wkład w rozwój prawa karnego procesowego.

### III

Patrząc na aktywność naukową Habilitantki już *prima facie* widać, że pod względem ilościowym jest ona wystarczająca, a lektura poszczególnych publikacji dowodzi, że są opracowane na właściwym poziomie.

Zainteresowania naukowe dr Ewy Kruk koncentrują się wokół różnych problemów procedury karnej, niekiedy dotyczą zagadnień odległych od siebie, co stwarza trudności z ich pogrupowaniem. Habilitantka w autoreferacie wyodrębniła: konsensualne zakończenia postępowania karnego, mediację w postępowaniu karnym, węzłowe instytucje postępowania sądowego, pozycję i uprawnienia uczestników procesu karnego, postępowania szczególne oraz skargi i ich znaczenie w procesie karnym. Analiza poszczególnych jej publikacji pozwala na zakwalifikowanie ich do niektórych odmiennych grup zagadnień.

Przedmiotem zainteresowania dr Ewy Kruk były zagadnienia:

- **mediacji w postępowaniu karnym** dotyczące znaczenia mediacji w polskim procesie karnym (*Znaczenie postępowania mediacyjnego w polskim procesie karnym*, w: Z. Sobolewski, G. Artymiak, Cz. P. Kłak (red.), Problemy znowelizowanej procedury karnej, Kraków 2004, s. 437-445), czy znaczenia mediacji dla interesu sprawiedliwości (*Mediacja a interes wymiaru sprawiedliwości*, w: A. Korybski, M.W. Kostycki, L. Leszczyński (red.), Pojęcie interesu w naukach prawnych, prawie stanowionym i orzecznictwie sądowym Polski i Ukrainy, Lublin 2006, s. 199-203);

- **prawa dowodowego** (*Opinia psychiatryczno-psychologiczna w polskim procesie karnym. Zagadnienia wybrane* (współautor E. Skrętowicz), w: G. Rejman, B. T. Bieńkowska, Z. Jędrzejewski, P. Mierzejewski (red.), *Księga pamiątkowa ku czci Profesora A. Kaftala*, Warszawa 2008, s. 299-306);

- **postępowania sądowego** (*Zdanie odrębne sędziego w polskim procesie karnym. Zagadnienia wybrane*, w: L. Leszczyński, E. Skrętowicz, Z. Hołda (red.), *W kręgu teorii i praktyki prawa karnego. Księga poświęcona pamięci Profesora Andrzeja Wąska*, Lublin 2005, s. 703-707, *Zasądzenie odszkodowania pieniężnego z urzędu. Zagadnienia wybrane*, w: Z. Ćwiakalski, G. Artymiak (red.), *Karnomaterialne i procesowe aspekty naprawienia szkody w świetle kodyfikacji karnych z 1997 r. i propozycje ich zmian*, Warszawa 2010, s. 282-293, *Wylączenie sędziego*, w: Z. Kwiatkowski (red.), *System Prawa Karnego Procesowego. Sądy i inne organy postępowania karnego*, t. V, Warszawa 2015, s. 520-585);

- **uczestników postępowania karnego** (*Małoletni pokrzywdzony w procesie karnym*, w: T. Bojarski (red.), *Problemy reformy postępowania w sprawach nieletnich*, Lublin 2009, s. 99-106, *Udział pokrzywdzonego w procesie karnym a realizacja prawa do informacji i wysłuchania w świetle postanowień Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE (art. 4 i art. 10) - zagadnienia wybrane*, w: D. Gil (red.), *Sądownictwo polskie wobec dorobku prawa UE*, Lublin 2015, s. 109-124, *Glosa do uchwały SN z dnia 18 grudnia 2013, I KZP 24/13 (dot. zagadnienia prawnego związanego ze statusem prokuratora w sprawie wszczętej na podstawie art. 55 § 1 k.p.k.)*, *Przegląd Prawno-Ekonomiczny* 2015, nr 33, s. 122-124);

- **postępowania przygotowawczego** (*Glosa do wyroku SN z dnia 5 marca 2014 r., IV KK 341/13 (dot. wykładni terminów „wydanie” i „sporządzenie” postanowienia o przedstawieniu zarzutów)*, *Ius Novum* 2016, nr 1, s. 162-165).

- **postępowaniań szczególnych**, a zwłaszcza postępowania w sprawach z oskarżenia prywatnego i postępowania w sprawach nieletnich (*Wszczęcie postępowania z oskarżenia prywatnego*, *Studia Prawnicze i Administracyjne* 2015, nr 13(3), s. 25-36, *Postępowanie nakazowe*, w: K. Dudka (red.), *Postępowanie szczególne i odrębne w procesie karnym*, Warszawa 2012, s. 66-86, *Postępowanie nakazowe*, w: F. Prusak (red.), *System Prawa Karnego Procesowego. Tryby szczególne*, t. XIV, Warszawa 2015, s. 390-474, współautorstwo komentarza do niektórych rozdziałów w: T. Bojarski (red.), *Komentarz do ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich*, Warszawa 2014, rozdział 1 Przepisy ogólne o postępowaniu, s. 105-147 oraz w: T. Bojarski (red.), *Komentarz do ustawy*



o postępowaniu w sprawach nieletnich. Wydanie zaktualizowane i uzupełnione, Warszawa 2016);

- **niesłusznego skazania** (*Problematyka niesłusznego oskarżenia w aspekcie odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa*, Przegląd Legislacyjny 2013, nr 4, s. 9-24);

- **środków zaskarżenia nadzwyczajnych** (*Wznowienie postępowania sądowego w polskim i włoskim procesie karnym. Zagadnienia wybrane*, w: D. Gil (red.), Szczególne środki zaskarżenia w ujęciu komparatystycznym, Lublin 2013, s. 203-224);

- **nowych instytucji karnoprosesowych** (*Umorzenie kompensacyjne postępowania karnego w trybie art. 59a k. k – zarys problematyki*, Przegląd Prawno-Ekonomiczny 2015, nr 33 (4), s. 30-40);

- **postępowania karnego ze stosunków międzynarodowych** (*ENA – Europejski Nakaz Aresztowania. Zagadnienia wybrane* (współautorka A. Nowosad), w: E. Wójcicka, B. Przywora, M. Makuch (red.), Europeizacja prawa publicznego - zagadnienia systemowe, t. I. cz. III, Częstochowa 2015, s. 217-239);

- **przemocy w rodzinie** (*Instrumenty prawno-procesowe i skuteczność ich realizacji w zapobieganiu przemocy domowej*, w: K. Knoppek, J. Mucha (red.), Wybrane problemy prawa materialnego i procesowego. Teoria i praktyka, t. III, Poznań 2015, s. 167-180);

- **skarg** (*Skarga wzajemna w polskim procesie karnym*, w: I. Nowikowski (red.), Problemy stosowania prawa. Księga ofiarowana Profesorowi E. Skrętowiczowi, Lublin 2007, s. 347-354, *Skarga w postępowaniu przyspieszonym* (współautor z E. Skrętowicz), w: A. Gerecka-Żołyńska, P. Górecki, H. Paluszkiwicz, P. Wiliński (red.), Skargowy model procesu karnego. Księga ofiarowana Profesorowi Stanisławowi Stachowiakowi, Warszawa 2008, s. 323-325, *Wniosek o warunkowe umorzenie postępowania karnego. Zagadnienia wybrane*, w: I. Nowikowski, A. Michalska-Warias, J. Piórkowska-Flieger (red.), Teoretyczne i praktyczne problemy współczesnego prawa karnego, Lublin 2011, s. 867-878, *Skarga w postępowaniu prywatnoskargowym*, Ius Novum 2012, nr 4, s. 28-42, *Modyfikacja aktu oskarżenia w kontekście zasady legalizmu* (wspólnie z I. Nowikowskim), w: B. Dudzik, J. Kosowski, E. Kruk, I. Nowikowski (red.), Zasada legalizmu w procesie karnym, t. 2, Lublin 2015, s. 185-208, *Cofnięcie aktu oskarżenia a prawa oskarżyciela posiłkowego* (wspólnie z I. Nowikowskim), w: D. Gil, E. Kruk (red.), Role uczestników postępowań sądowych - wczoraj, dziś i jutro, t. I, Lublin 2015, s. 17-32, *Zasada skargowości w polskim procesie karnym*, Studia Iuridica Lublinensia 2016, vol. 25, no 1,

s. 199-221). Te problemy stały się przedmiotem monografii recenzowanej wyżej i stanowiły zachętę do kompleksowego omówienia tych zagadnień.

Dr Ewa Kruk powróciła też do pierwotnych swoich zainteresowań konsensualnymi sposobami zakończenia postępowania karnego, omawiając skazanie bez rozprawy oraz skazanie bez przeprowadzenia postępowania dowodowego (E. Kruk, *Porozumienia procesowe i konsensualizm w świetle art. 335 i 387 k.p.k.*, w: Ocena funkcjonowania porozumień procesowych w praktyce wymiaru sprawiedliwości. Pod red. C. Kuleszy, Warszawa 2009, s. 54 – 61).

Powyższy przegląd tematyczny publikacji Habilitantki wskazuje, że jej zainteresowania są rozległe, zaś ich lektura - że są odpowiednim poziomem naukowym.

W zasadzie wszystkie te opracowania zawierają wiele wątków, które są prawidłowo rozwiązane, mają charakter pogłębiony i są należycie udokumentowane. Poszczególne opracowania wyczerpywały tematykę, zagadnienia będące ich przedmiotem zostały przedstawione wyczerpująco na szerokim tle doktrynalnym, a każda teza należycie uzasadniona. Autorka swobodnie porusza się w gąszczu licznych problemów, gdyż tematyka w poszczególnych publikacjach jest różna. Prowadzone w nich rozważania dowodzą, że jest jej dobrze znana poruszana materia, a zawarta w nich argumentacja poparta wypowiedziami w doktrynie i judykaturze świadczy o jej orientacji w stosunkowo obszernej literaturze. Publikacje te cechują się solidnością i skrupulatnością badawczą, zasadnością przyjmowanych założeń oraz trafnością postulatów i wniosków.

Dr Ewa Kruk korzystała z różnych form wyrazu naukowego. Publikowała artykuły w opracowaniach zwartych i periodykach prawniczych oraz glosy i recenzje, a także jest współautorem komentarzy.

Jako wyraz uznania dla dorobku i aktywności naukowej Habilitantki trzeba uznać zaproponowanie jej uczestnictwa w tworzeniu Systemu Prawa Karnego Procesowego, wydawanego pod redakcją P. Hofmańskiego. Opracowała zagadnienia dotyczące wyłączenia sędziego (Z. Kwiatkowski (red.) *Sądy i inne organy postępowania karnego*, t. V. Warszawa 2015, s.520 -580) postępowania nakazowego (F. Prusak (red.) *Tryby szczególne*, t. XIV, Warszawa 2015, s. 390 – 474). Takiego zaszczytu dostąpiło nieliczne grono pracowników naukowych ze stopniem doktora.

Analiza jej dorobku naukowego prowadzi do wniosku, że wykazuje się istotną aktywnością naukową.

#### IV

Habilitantka bierze też aktywny udział w życiu naukowym, uczestnicząc w wielu konferencjach. Brała udział w 28 konferencjach, w tym na 11 wygłosiła referaty, które zostały publikowane w materiałach pokonferencyjnych.

Przejawem jej aktywności naukowej jest niewątpliwie pełnienie roli współredaktora opracowań zwartych. Zadanie to wykonywała przy wydaniu 2 książek, tj. we współdziale z B. Dudzik, J. Kosowskim, I. Nowikowskim, *Zasada legalizmu w procesie karnym*, t. II, Lublin 2015 oraz we współdziale z D. Gilem, *Role uczestników postępowań sądowych - wczoraj, dziś i jutro*, t. I i II, Lublin 2015.

W ramach działalności dydaktycznej prowadziła ćwiczenia z postępowania karnego oraz wykłady na temat: mediacji w sprawach karnych, postępowania w sprawach karnych skarbowych, międzynarodowej pomocy w sprawach karnych i postępowań szczególnych, a także seminaria magisterskie z postępowania karnego oraz postępowania w sprawach o przestępstwa i wykroczenia, w których rezultacie wypromowała około 60 magistrów. Działalność tę należy ocenić pozytywnie.

Jest opiekunem praktyk zawodowych na studiach stacjonarnych dla kierunku prawo oraz była członkiem Komisji Dyscyplinarnej do spraw studentów (w latach 2006 do 2012) oraz sekretarzem tej komisji (w latach 2010-2012).

Nie sposób ocenić jej działalności w zakresie popularyzacji nauki, gdyż Habilitantka ogólnie tylko podała, że uczestniczyła w szkoleniach i konferencjach naukowych z udziałem praktyków, w których wygłaszała także referaty.

Za osiągnięcia w pracy naukowo – dydaktycznej otrzymała nagrodę III stopnia Rektora UMCS (2004r.) oraz otrzymała Brązowy Krzyż Zasługi (2013r.).

#### V

Analiza dorobku naukowego dr Ewy Kruk powstałego po uzyskaniu stopnia doktora, prowadzi do jednoznacznego wniosku, że: po pierwsze, monografia, *Skarga oskarżycielska jako przejaw realizacji prawa do oskarżenia uprawnionego oskarżyciela w polskim procesie karnym*, Lublin 2016 jest osiągnięciem naukowym stanowiącym znaczny wkład Habilitantki w rozwój prawa karnego procesowego; po drugie, ilość i poziom pozostałych publikacji świadczy o jej znacznej aktywności naukowej.

Stwierdzam, że przedłożona przez Habilitantkę monografia oraz jej aktywność naukowa po otrzymaniu stopnia doktora spełniają wymagania określone w art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2016r., poz. 882 ze zm.).

**Prof. dr hab. Ryszard A. Stefański**

